

**100 aastat
eestikeelset
teaduslikku
meditsiiniajakirja**

Väino Sinisalu

Eesti Arsti
meditsiinitoimetaja

Eellugu

- 28. mai 1921 – Eesti Arstide Seltside Liidu esimene peakoosolek otsustas: „Oleks tingimata üht teaduselist ajakirja välja andma hakata.“
- 23. november 1921- Tartu Eesti Arstide Seltsi koosolek otsustas: „Trükkida ajakirja Eesti Arst 700 eksemplari 1. detsembriks 1921 Esimese Eesti Arstide Kongressi avamise päevaks.“

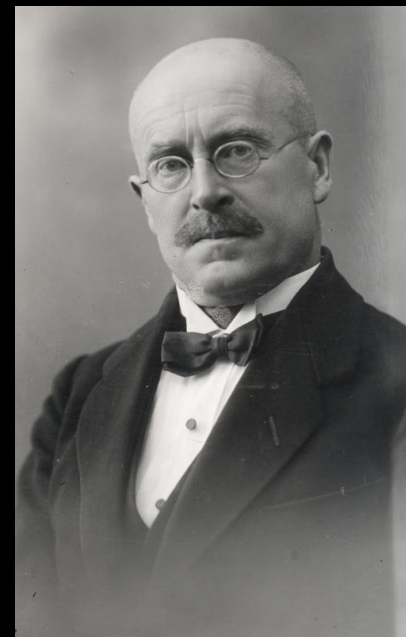
Ajutine toimetetus

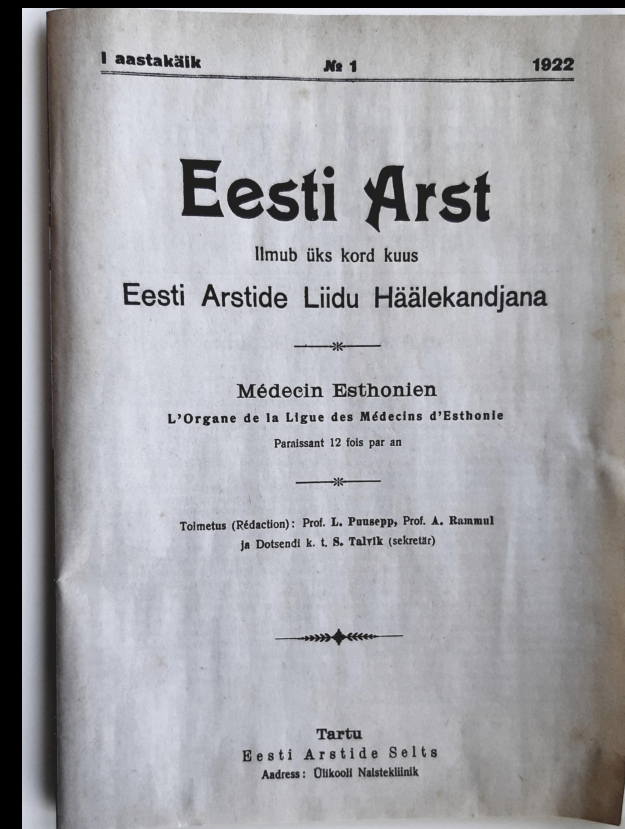
Ludvig Puusepp
(1875-1942)

Aleksander Rammul
(1871-1949)

Sigfried Talvik
(1878-1929)

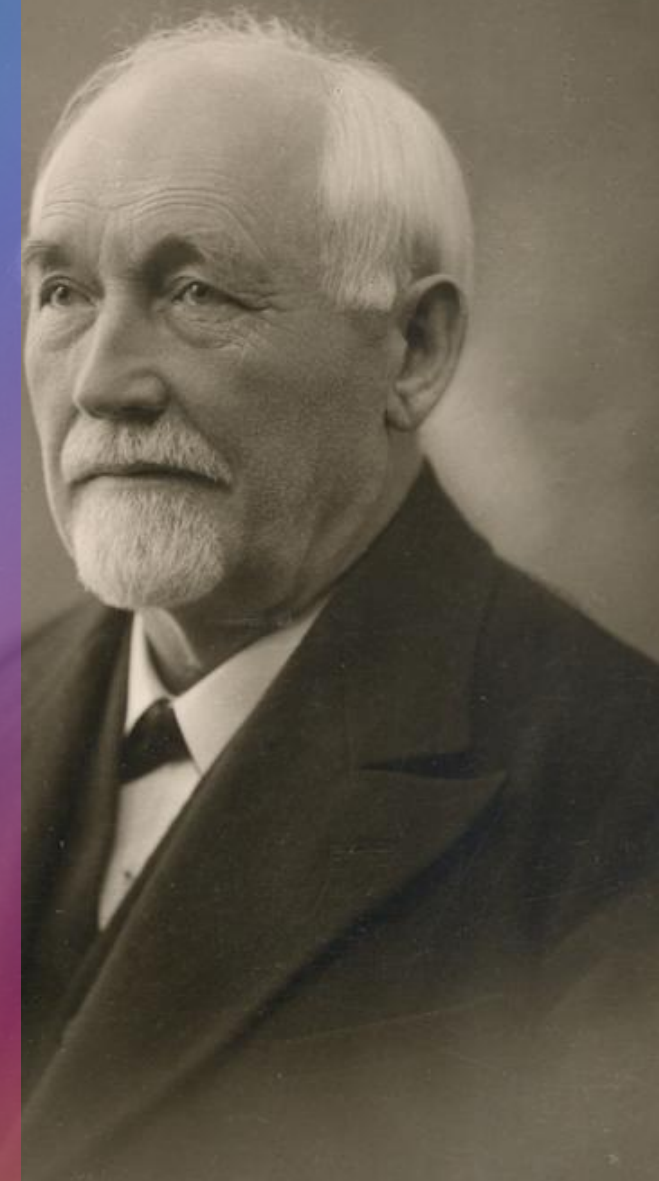
Millest kirjutab Eesti Arst 1922

„Eesti Arst“ ilmub üks kord kuus järgmise eeskavaga:

1. Originaal-tööd teadusliku ja ühiskondliku meditsiini aladelt.
2. Eesti Arstide Liitu kuuluvate üksikute arstiseltside teaduslike koosolekute protokollid.
3. Kirjanduse ülevaated, retsensioonid, följeton.
4. Teadaanded E. V. Tervishoiu Peavalitsuse ja E. V. Sõjaväe Tervishoiu Valitsuse poolt.
5. Kroonika, ülikooli teated, väljamaa kirjad.
6. Toimetuse teadaanded, kuulutused.

Milleks ajakiri Eesti Arst?

- Ajutine toimetus: „On möödapääsematuks tarviduseks Eesti arstkonnale ellukutsu oma eriteadusliku häälekandja, milles igäühele meie ametivendadest oleks antud võimalus jagada teistega omi kogemusi ja teoseid nii praktilisel kui teoreetilisel aladel, selgitades ja täiendades neid vastastikkuse kollegiaalse arvustuse abil.“
- Tartu Ülikooli rektor Henrik Koppel: „Eesti Arst [...] täies mõttes teaduslik ajakiri tahab olla. Saab see tal võimalik olema sisu poolest ja keele poolest? Ma arvan, kahtlemata.“

Henrik Koppel (1863- 1944)

Eesti Arst 100

Ajakirja nimi	Aastad	Väljaandja	Ilumissagedus aastas
Eesti Arst	1922-1940	Eesti Arstide Seltside Liit	12 numbrit
Eesti Arst	1941- 1944	Akadeemiline Arstiteaduse Selts	Ebaregulaarne
Nõukogude Eesti Arst	1945-1946	ENSV Termin	
Nõukogude Eesti Tervishoid	1954- 1957	ENSV Termin	6 artiklite kogumikku
Nõukogude Eesti Tervishoid	1958- 1988	ENSV Termin	6 numbrit
Eesti Arst	1989- 1999	Kirjastus „Periodika“	6 numbrit
Eesti Arst	2000- 2007	Eesti Arstide Liit	12 numbrit
Eesti Arst	2008-	Celsius Healthcare	12 numbrit

Peatoimetajad

Peatoimetaja	Aastad
Siegfried Talvik	1922- 1929
Albert Valdes	1929- 1944
Anton Nordberg	1958- 1964
Oku Tamm	1965- 1999
Väino Sinisalu	2000-2010
Andres Soosaar	2011-2013
Ülla Linnamägi	2014-2019
Urmas Siigur	2020-

Meditstiinilise oskuskeele areng

Esimese eestikeelse doktoridissertatsiooni kaitsmine Tartu Ülikoolis, 6.mai 1922.

Albert Valdes, „Glükogeeni hulka vahendavate tegurite mõju üle südamespetsiifilise lihassüsteemi glükogeeni pääle“

Albert Valdes
(1884- 1971)

Johannes Voldemar Veski
(1873- 1968)

Eestikeelsed meditsiinisõnastikud läbi aegade

- 1914 – Heinrich Niggol „Eesti Arstiteaduseline sõnastik“ (ladina-eesti, 3000 sõna)
- 1924 – Albert Valdes ja Johannes Voldemar Veski „Kogu eestikeelseid arstiteaduslisi oskussõnu“ (ladina-saksa-vene-eesti, 3000 sõna)
- 1982, 1983 – Albert Valdes ja Johannes Voldemar Veski. „Ladina-eesti-vene meditsiinisõnaraamat“ (toimetanud Viiu Sillastu, Paul Alvre) 1. köide 1982, 2.köide 1983 (kokku 30000 sõna)
- 1996 – „Meditsiinisõnastik“ kirjastus Medicina (ladina-soome-inglise-eesti, 22000 sõna, kordustrukk 2004)

Eesti Meditsiiniterminoloogia komisjon

- Loodi 15. augustil 1977 ENSV Tervishoiuministeeriumi juures
- 17-18 liiget – arstid ja lingvistid
- Esimehed:

1977-2000 Pavel Bogovski (1919-2006)

2001-2020 Jaak Põlluste (1949-2020)

- RHK–10 tõlkimine
- Lääketiete terminid (Meditsiinisõnastik, 1996) tõlkimine

Eestikeelne meditsiinikirjandus

- Scripta Medicorum – 23 raamatut, 1973-1991
- Kirjastus Medicina – 100 raamatut, 1993-2014

Teadustöö stiil

- Ajutine toimetus Eesti Arsti ilmumise puhul, 1922

„[...] tuleb nõuda, et sisseantud tööd piiratud oleksid oma kogu poolest võimaliku miinimumini, ilma aga, et töö selle all kannataks: non multa, sed multum (mitte palju, aga vajalik)“

- Albert Valdes, 1926

„Igal rahval on oma stiil. Teaduslikud tööd nõuavad väljendustes lühidust ja täpsust. Teaduslikud tööd, mis on kirjutatud „pikalt ja laialt“ jäetakse lugemata ja tähelepanemata. Ideaalselt taritud on teaduslik töö, kus maksimum mõtteid on väljandatud miinimumi sõnamaterjaliga.“

Avaldud ülevaated Eesti Arsti ajaloost

- Kutsar K Eesti Arst 1922...1940 (Eesti Arst 1989;1:5-16)
- Kutsar K Eesti Arst 1941...1944 (Eesti Arst 1990;5:407-13)
- Tamm O Eesti Arsti käekäik 20.sajandi teisel poolel
(Eesti Arst 2012;91(9):509-10)
- Soosaar A Eesti Arsti üheksa aastakümnet
(Eesti Arst 2012;91(3):6-7)

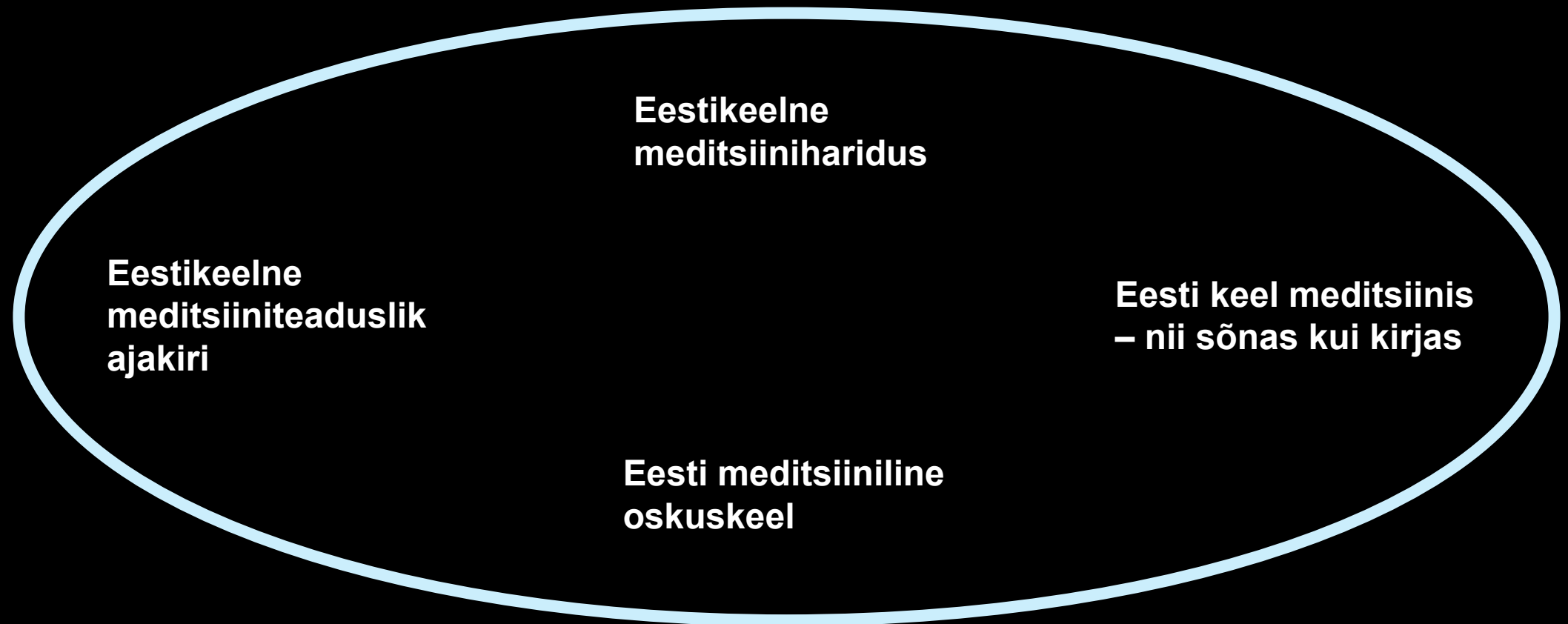
Üldmeditsiiniline ajakiri Eesti Arst aastal 2022

- Ilmub 12 numbrit aastas, 64-72 lk, trükiarv 3500
- Topeltpime eelretsenseerimine (uurimus - 2 retsensenti; ülevaade, haigusjuhu kirjeldus - 1 retsensent)
- 1.3 ETIS klassifikatsiooni kohaselt (teadusajakiri, kohalik toimetuskollegium, kohalik levik)
- Indekseeritud: EMBASE (Elsevier), Google Scholar
- Inglisekeelne resüme
- Artiklid on vormistatud meditsiinilistes teadusajakirjades tavaks saanud vormis.

Eesti Arst 2022

- Toimetus: täiskoormusega – peatoimetaja, projektijuht
- Osakoormusega – teadustoimetaja, meditsiinitoimetaja, eesti keele toimetaja, inglise keele toimetaja
- Vabatahtlikuna 8 teadustoimetajat erinevatelt meditsiini erialadelt
- Autorid honorari ei saa
- Väljaandja: OÜ Celsius Healthcare
- Kaubamärgi omanik on Eesti Arstide Liit

Mida on möödunud 100 aastat õpetanud

Osa eesti kultuurist

Kuidas edasi

- „Teadus on uute teadmiste loomine ja nende kommunikeerimine teistele.“
– akad. Tarmo Soomere
- **Eesti Arst tahab ka edaspidi olla täies mõttes teaduslik ajakiri**

Täna tähelepanu eest!

